

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/148/2016
Identifikačné číslo spisu:	5314203016
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5314203016.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu J., bývajúceho v J., zastúpeného Advokátskou kanceláriou VARMUS s.r.o., so sídlom v Čadci, Palárikova 83, proti žalovaným 1/ V. bývajúcemu v J., 2/ W., bývajúcemu v J. zastúpenému JUDr. Ladislavom Ščurym, advokátom so sídlom v Čadci, Mierová 1725, o neplatnosť kúpnej zmluvy, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 4 C 58/2014, o dovolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 16. júna 2015, sp. zn. 5 Co 825/2014, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 16. júna 2015, sp. zn. 5 Co 825/2014 z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. júna 2014, č. k. 4 C 58/2014-56 určil, že kúpna zmluva V 4146/2013 zo dňa 25.2.2013, ktorej vklad bol povolený dňa 9. decembra 2013, ktorou žalovaný 2/ ako predávajúci previedol na žalovaného 1/ ako kupujúceho parcelu CKN č. XXXXX/X - trvalé trávne porasty o výmere 2.375 m², k. ú. J. zapísanej na LV č. XXXXX, je neplatným právnym úkonom. Žalovaných 1/ a 2/ zaviazal k povinnosti spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy konania.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. júna 2015, sp. zn. 5 Co 825/2014 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Konštatoval, že úvaha okresného súdu v prejednávanej veci nebola ľubovoľná, ale vychádzala z dostatočne zisteného skutkového stavu a zodpovedala skutočnostiam, ktoré boli v dokazovaní zistené, vyhodnotenia a závery okresného súdu neboli v rozpore s tým, čo bolo v konaní preukázané a ani v rozpore s formálnou logikou. Navyiac okresný súd výsledky hodnotenia dôkazov zahrnul aj do odôvodnenia napadnutého rozsudku a v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. dostatočne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za rozhodné, preukázané a z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Odvolací súd zdôraznil, že právna úprava neurčuje, ako má súd dôkazy hodnotiť, uvádza len, že súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy tak, aby bola súčasne dodržaná právna úprava, formálna logika a aby rozhodnutie, resp. jeho odôvodnenie vychádzalo a opieralo sa o zistený skutkový stav, čo v danom

případe bolo splnené. Keďže odvolací súd v rozhodnutí a konaní súdu prvej inštancie nezistil pochybenie, z dôvodu jeho vecnej správnosti ho potvrdil.

3. Proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 2/ dovolanie, ktoré odôvodnil podľa § 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p. Namietal, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorú vyvodzoval z toho, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zmätočné, nepreskúmateľné a nie je riadne odôvodnené.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného 2/ uviedol, že dovolanie považuje za nedôvodné, a preto ho navrhol odmietnuť. Žalovaný 1/ sa k dovolaniu žalovaného 2/ nevyjadril.

5. Dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

7. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p.

8. V danom prípade je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, dovolanie ale nesmeruje proti rozsudku so znakmi, ktoré zakladali prípustnosť dovolania podľa § 238 O.s.p.

9. Vzhľadom na vyššie uvedené by dovolateľom sledovaný účel podania dovolania nastal len vtedy, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. Procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní tvrdené a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. So zreteľom na obsah dovolania najvyšší súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

10. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

11. Žalovaný 2/ v dovolaní odvolaciemu súdu v podstate vytýka nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia a jeho nepreskúmateľnosť a zmätočnosť.

12. Tu dovolací súd poukazuje na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a

rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016 a ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. O uvedenú výnimočnosť však v danom prípade nejde.

13. Dovolateľ ďalej namietal, že odvolací súd na základe svojho nesprávneho právneho názoru nevykonával dovolateľom navrhované ďalšie významné dôkazy.

14. Dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok (len) neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (R 37/1993).

15. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonával všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodníma možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

16. Dovolací súd, rešpektujúc ustanovenie § 242 ods. 1 O.s.p., dospel k záveru, že okolnosti, na ktoré poukázal žalovaný 2/, nesvedčia o vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Predsa len musí dovolací súd konštatovať, že k vade takej povahy v konaní pred odvolacím súdom došlo.

17. Ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. umožňovalo odvolaciemu súdu v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje § 214 ods. 1 O.s.p., rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania. Na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy (len) ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvej inštancie rozhodol podľa § 115a O.s.p. bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, c/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 214 ods. 1 O.s.p.). V ostatných (t. j. v § 214 ods. 1 O.s.p. neuvedených) prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.). Zo spisu vyplýva, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania v súlade s týmto ustanovením.

18. Vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením (§ 156 ods. 3 O.s.p.).

19. O tom, či bol zachovaný postup odvolacieho súdu, ktorý je upravený v § 156 ods. 3 O.s.p., môže dovolací súd usudzovať len z obsahu spisu. Na č. l. 77 spisu je založená listina označená ako zoznam vecí určených na deň 16. júna 2015 na prejednanie a rozhodnutie bez nariadenia ústneho pojednávania. V spise úplne absentuje oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku bez nariadenia ústneho pojednávania, z ktorého by bol zrejmý údaj o vyvesení a zvesení tohto oznámenia. V dôsledku uvedeného obsah spisu neumožňuje posúdiť, či bola zachovaná lehota vyplývajúca z § 156 ods. 3 O.s.p. Pokiaľ obsah súdneho spisu dáva (má dávať) hodnoverný obraz o súdnom konaní, je v danom prípade namieste záver, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku neboli riadne oznámené. Uvedeným postupom odvolacieho súdu, ktorý sa priechil § 156 ods. 3 O.s.p., došlo k odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

20. So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že žalovanému 2/ bola z vyššie uvedeného dôvodu odňatá možnosť pred súdom konať. Dovolanie žalovaného 2/ je preto nielen prípustné (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), ale aj opodstatnené (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.).

21. Rozhodovacia prax dovolacieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 O.s.p, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 4 Cdo 263/2013, 5 Cdo 241/2013, 6 Cdo 591/2015, 7 Cdo 212/2014, 8 Cdo 137/2015).

22. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

23. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

24. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.